

Četrnaesto savjetovanje pravnika: Vlasništvo – obveze – postupak

Pravni fakultet Sveučilišta u Rijeci i ove je godine, od 10. do 12. travnja, u Poreču organizirao tradicionalno, četrnaesto savjetovanje pravnika *Vlasništvo – obveze – postupak*. Cilj je tog trodnevnog savjetovanja upoznati hrvatsku znanstvenu i stručnu javnost s aktualnim pitanjima zakonodavstva i pravne prakse, na okruglim stolovima raspraviti o nekim dvojbenim pitanjima primjene prava te ponuditi odgovore na njih. Savjetovanje je usmjereno na tumačenje pravnih normi i kritičku ocjenu pozitivnopravnih rješenja, ali svojim sudionicima nudi i neke sasvim nove i u hrvatskom pravu prvi put obrađene teme. Namijenjeno je kako pravnicima koji primjenjuju propise, tako i onima koji sudjeluju u kreiranju zakona i podzakonskih općenormativnih akata, ali i najširoj pravničkoj javnosti.

Kao i prošlih trinaest godina, Savjetovanje je u prvom redu orijentirano na teme iz područja građanskog i trgovačkog prava te građanskih sudskih postupaka. Međutim, počevši od prošle godine, sve značajniju dimenziju i interes izlagača i sudionika zaokupljaju teme vezane uz upravno pravo, čime je u sadržaj Savjetovanja unesena još jedna vrlo važna dimenzija o kojoj se u hrvatskoj stručnoj i znanstvenoj javnosti, usprkos neprijepornoj potrebi, još uvijek nedovoljno raspravlja. U programu je u svojstvu autora, tj. koautora, sudjelovao zavidan broj izlagača koji su kroz petnaestminutna izlaganja predstavili čak 21 znanstveni i stručni rad.

Savjetovanje je otvorio dekan Pravnoga fakulteta Sveučilišta u Rijeci prof. dr. sc. Miomir Matulović. Iznimno su ga uspješno vodili i raspravama moderirali prof. dr. sc. Aldo Radolović, ujedno i predsjednik Programskog odbora savjetovanja, prof. dr. sc. Zvonimir Slakoper te prof. dr. sc. Jozo Čizmić. Savjetovanje je u svojstvu sudionika okupilo mnogobrojne pravne stručnjake različitih profila zanimanja, suce, odvjetnike, pravnike u gospodarstvu, državne, lokalne i druge javne službenike iz Hrvatske i inozemstva.

Program prvog dana Savjetovanja, prema uobičajenoj praksi, posvećen je temama građanskog prava. U tom kontekstu tzv. tradicionalni građansko-pravni instituti dovedeni su u svezu s aktualnim društvenim i socijalnim trenucima, apostrofirana su pitanja vezana uz osnivanje i obnovu zemljišnih knjiga, prava pacijenata, načela europskog privatnog prava, investicijske fondove i sl. Uvodnu riječ, kao i svih ovih godina, održao je prof. dr. sc. Petar Simonetti, ujedno i voditelj Savjetovanja. Zatim je izložio svoj referat o stjecanju prava vlasništva primjenom ustanova dosjelnosti i uzurpacije na nekretninama koje su bile u društvenom vlasništvu, koja je problematika, iako u uskoj svezi s prethodnim društvenopravnim režimom, zbog mnogih neriješenih sporova pred našim sudovima i drugim tijelima i dvojbi koje je prate, i sada iznimno aktualna. Zatim je mr. sc. Aleksandra Maganić s Pravnog fakulteta u Osijeku govorila o razvrgnuću suvlasničke zajednice i procesnim aspektima te materije, upućujući na zanimljive rješidbe iz porredbenopravnog režima austrijskog i njemačkog prava u kontekstu hrvatskih procesnopravnih rješenja. Neka iznimno zanimljiva stajališta Upravnog suda Republike Hrvatske te kratak presjek sudske prakse o primjeni *Zakona o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine* izložila je sutkinja Ljiljana Karlovčan-Đurović, zamjenica predsjednika i predsjednica imovinskopravnoga odjela na tom sudu. Stvarnopravni tematski blok svojim je izlaganjem zaključio sudac Županijskog suda u Varaždinu i zamjenik predsjednika toga suda Damir Kontrec s temom osnivanja (obnove) zemljišnih knjiga, u kojem se posebno osvrnuo na rad katastarskog i zemljišnoknjižnog povjerenstva *de lege lata* i *de lege ferenda*. Uslijedila su dva vrlo zanimljiva izlaganja koja su se bavila problematikom koja sve više plijeni pažnju ne samo znanstvene i stručne već i najšire javnosti. Prof. dr. sc. Jozo Čizmić s Pravnog fakulteta u Splitu govorio je o pravu pacijenata na obaviještenost, posebno se osvrnuvši na zaštitu tajnosti podataka o zdravstvenom stanju pacijenata i posljedicama izostanka takve zaštite. Zatim su mr. sc. Katarina Dulčić i prof. dr. sc. Nada Bodiroga-Vukobrat s Pravnog fakulteta u Rijeci razmatrale zaštitu osobnosti i osobnih podataka pacijenata u europskom i hrvatskom pravu, upozoravajući na nužnost i potrebu svekolike zaštite tih podataka.

Drugi dio Savjetovanja otvorila je prof. dr. sc. Silvija Petrić s Pravnog fakulteta u Splitu iznimno važnom i zanimljivom temom o uvodu u načela europskog privatnog prava, koja će u najskorijoj budućnosti postati i dio hrvatskog pravnog sustava. Uslijedio je referat prof. dr. sc. Eduarda Kunšteka i znanstvenog novaka Dejana Bodula s Pravnog fakulteta u Rijeci o parnici radi proglašenja ovrhe nedopuštenom, s posebnim osvrtom na rok za pokretanje te parnice. Sljedeći tematski blok posvećen je investicijskim

fondovima kao vrlo važnom segmentu financijskog tržišta za koji postoji sve širi interes. O prekograničnim i poreznopravnim aspektima djelovanja investicijskih fondova iscrpno su govorile doc. dr. sc. Nataša Žunić-Kovačević i prof. dr. sc. Edita Čulinović-Herc s Pravnog fakulteta u Rijeci prikazujući i poredbenopravna rješenja te problematike. O društvima za upravljanje investicijskim fondovima i njihovim statusnim posebnostima u nastavku je izlagao doc. dr. sc. Dionis Jurić s Pravnog fakulteta u Rijeci. Posljednje izlaganje o investicijskim fondovima, na temu promidžbe i prodaje udjela i dionica, referirali su mr. sc. Loris Belanić i mr. sc. Gabrijela Mihelčić, također s Pravnog fakulteta u Rijeci.

U daljnjem tijeku Savjetovanja analizirane su različite pravne teme, jednako zanimljive i aktualne. Mr. sc. Jasna Brežanski, sutkinja Vrhovnog suda Republike Hrvatske, govorila je o novom zakonskom uređenju ugovora o *leasingu*, mr. sc. Stanka Pejaković, savjetnica u Financijskoj agenciji u Zagrebu, o pravnoj zaštiti u postupcima javne nabave u Republici Hrvatskoj kao iznimno značajnom pitanju upravnoga prava, te na kraju jutarnjeg dijela Savjetovanja Dragan Zlatović, ravnatelj Šibenskog kazališta, o implementaciji *Smjernice 2005/29/EZ* o nepoštenim poslovnim praksama u hrvatskom pravu zaštite potrošača.

U poslijepodnevnom dijelu prvoga dana Savjetovanja izložene su dvije teme vezane uz radno pravo. Najprije je o zaštiti osobe u radnom odnosu govorio prof. dr. sc. Marinko Đ. Učur s Pravnog fakulteta u Rijeci, a zatim su prof. dr. sc. Nada Bodiroga-Vukobrat i mr. sc. Sandra Laleta, također s Pravnog fakulteta u Rijeci, te Anton Jukić iz Odvjetničkog ureda Borić iz Zagreba, izložili referat na temu posebnosti reguliranja radnog vremena u kontekstu *Smjernice 2003/88/EZ*, uz osvrt na nacionalna rješenja u Njemačkoj, Austriji i Hrvatskoj.

Konačno, prvi dan Savjetovanja zaključen je predstavljanjem monografije prof. dr. sc. Petra Simonettiја *Prava na građevinskom zemljištu 1945–2007*. nakladnika Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, o kojoj su govorili dekan Fakulteta prof. dr. sc. Miomir Matulović i prof. dr. sc. Vlado Belaj s Pravnog fakulteta u Zagrebu, ističući značenje i vrijednost ove opsežne znanstvene studije o pravima na građevinskom zemljištu.

Drugog dana Savjetovanja održani su okrugli stolovi na dvije teme. Okrugli stol *Vlasništvo i druga stvarna prava* vodio je prof. dr. sc. Petar Simonetti. Raspravljalo se o mnogim pitanjima pretvorbe prava na nekretninama i drugim formama uspostavljanja prava vlasništva na nekretninama koje su bile u društvenom vlasništvu, s osvrtom na problematična pitanja optantske imovine, proturječja u primjeni *Zakona o naknadi za imovinu*

oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine te Zakona o izvlaštenju. Aktualnosti okruglog stola pridonijele su naznake smjernica budućih rješenja. U isto je vrijeme okrugli stol *Obvezno pravo* vodio prof. dr. sc. Aldo Radolović. Ovdje se raspravljalo o najaktualnijim pitanjima u svezi s izmjenama i dopunama Zakona o obveznim odnosima, referiralo se o pitanjima odgovornosti proizvođača za štetu, o odgovornosti liječnika te o odgovornosti države za štetu od terorizma. Poglavitito se problematiziralo pitanje usklađenja i naglasila potreba ujednačivanja hrvatskoga prava na tragu načela i stečevine europskog privatnog ugovornog prava. Isti je dan za sve sudionike Savjetovanja organiziran izlet u Gračišće, malo mjesto u središtu Istre, ujedno i rodno mjesto profesora Zuglie, osnivača sustava suvremenog građanskog procesnog prava na prostorima Republike Hrvatske, a i cijele nekadašnje Jugoslavije.

Posljednji dan Savjetovanja posvećen je temi građanskih i upravnih postupaka. Otvorio ga je prof. dr. sc. Mihajlo Dika s Pravnog fakulteta u Zagrebu. Govorio je o načelu javnosti u parničnom postupku, razlozima njegova opravdanja i reafirmacije, upozorivši na značenje toga načela u procesnom pravnom, ali i materijalnom pravnom smislu. Uslijedilo je izlaganje prof. dr. sc. Alda Radolovića, suca Ustavnog suda Republike Hrvatske i profesora na Pravnom fakultetu u Rijeci, posvećeno zaštiti prava na suđenje u razumnom roku i dvojbama koje implicira primjena tog instituta. Mr. sc. Ivica Kujundžić, predsjednik Upravnog suda Republike Hrvatske, iscrpno je govorio o obilježjima reforme hrvatskog upravnog sudstva i prijedlozima *de lege ferenda*, kao prvoj od tema iz područja upravnog prava. Tematski blok posvećen upravnom pravu nastavljen je s izlaganjem o uređenju i primjeni pravne zaštite od šutnje uprave u Republici Hrvatskoj mr. sc. Marka Šikića s Pravnog fakulteta u Zagrebu. Izlaganja su završena analizom sadašnjeg stanja i mogućih pravaca reforme upravnog spora u Hrvatskoj, koju je izložio doc. dr. sc. Dario Đerđa, s Pravnog fakulteta u Rijeci.

Uslijedio je okrugli stol na temu *Građanski i upravni postupci* koji je vodio prof. dr. sc. Mihajlo Dika. Ovdje se osobita pozornost posvetila reformi upravnog spora u Hrvatskoj te mogućim rješenjima novoga Zakona o upravnim sporovima. U tom se kontekstu govorilo o mogućem ustroju dvostupanjskog upravnog spora u Hrvatskoj te ustavnom jamstvu prava na žalbu koje bi svoje mjesto trebalo naći i u postupovnim pravilima upravnog spora. Raspravljalo se i o sudskoj zaštiti od akata uprave izvan upravnog spora, konkretno o pitanju sudske zaštite u postupcima izvlaštenja, kao i o tumačenju razumnog roka u građanskim, ali i upravnim predmetima. Posebno je značajan obol tom okruglom stolu dao njegov voditelj prof. dr. sc. Mihajlo Dika, koji je u kratkom ali jezgrovitom izlaganju na raspravu po-

nudio niz dvojbena pitanja i građanskih i upravnih postupaka zaokruživši sva pitanja u sustavnu, sveobuhvatnu cjelinu postupka uopće.

Savjetovanje je sažetkom zaključio prof. dr. sc. Petar Simonetti. Istaknuo je da je i ovo savjetovanje uspješno okončano te pozvao sudionike na sljedeće jubilarno Petnaesto savjetovanje dogodne.

Zaključno se može ustvrditi da je ovo, Četrnaesto savjetovanje pravnik otvorilo neka aktualna pravna pitanja u hrvatskom zakonodavstvu, ali i praktičnom radu sudova i drugih držanih tijela te ponudilo sudionicima argumentaciju i odgovore na njih. Posebna je vrijednost Savjetovanja što su na jednome mjestu prikupljene mnogobrojne obrađene teme iz cijelog niza pravnih područja, ponuđen uvid u poredbenopravna rješenja i na tragu njih, ali prilagođenih hrvatskim društvenopravnim prilikama, prikazana određena razmišljanja i ponuđena rješenja. Svi su referati u formi znanstvenih i stručnih radova sadržani u opsežnom *Zborniku Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci*, vol. 29., br. 1. iz 2008. (715 str.), znanstvenom časopisu s međunarodnom recenzijom, čime tekstovi s ovoga savjetovanja, kao i prethodnih godina, ostaju na raspolaganju najširoj stručnoj i znanstvenoj javnosti.

Dario Đerđa i Gabrijela Mihelčić***

* Dr. sc. Dario Đerđa, docent na Katedri za upravno pravo Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci (assistant professor at the Chair of Administrative Law, Faculty of Law, University of Rijeka, Croatia)

** Mr. sc. Gabrijela Mihelčić, asistentica na Katedri za građansko pravo Pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci (assistant at the Chair of Civil Law, Faculty of Law, University of Rijeka, Croatia)